TARIM SEKTÖRÜNÜN GÜVENİLİR ADRESİ

TMO-TOBB TARIM ÜRÜNLERİ LİSANSLI DEPOCULUK AŞ.

TMO-TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk AŞ. Yönetim Kurulu Başkanı Yahya Toplu, şirketlerinin lisanslı depoculuk sistemine öncülük ettiğini söyleyerek, sistemin tarım sektörünün geleceği açısından çok önemli olduğunu belirtti. Şirketten ağırlıklı olarak tarım ürünleri üreticileri, çiftçiler, tarım ürünleri ticareti yapan tüccarlar ve tarım ürünleri üretimi yapan sanayiciler yararlanıyor.

Fotoğraflar: *Dünya Gazetesi Fotoğraf Arşivi ve TOBB Fotoğraf Servisi*

Tarım sektörünün önemli aktörlerinden lisanslı depoculuk sistemine dünyada ilk kez 1850'li yıllarda ABD'de başlandı. Ülkemizde ise 2005 yılında yayımlanan 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu ile lisanslı depoculuğun yasal çerçevesi belirlendi ve sektöre öncülük etmek adına Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB) de iştiraki olan TMO-TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk AŞ. kuruldu.

"Şirketimizin kuruluş amacı lisanslı depoculuk sistemiyle, ürünün, kendisine ve kalitesine güvence vererek ürünün fiziki dolaşımı yerine, değerli kağıt üzerinden elektronik ortamda ticaretinin yapılması, tarım ticaretinde değişimin başlangıç noktası olarak, sektöre öncülük etmektir" diyen TMO-TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk AŞ. Yönetim Kurulu Başkanı Yahya Toplu sorularımızı şöyle yanıtladı:

İştirakiniz hakkında bilgi vererek, hizmetleriniz ile öne çıkan özelliklerinizi anlatır mısınız?

Tarım ticaretinin düzenlenmesinde aktif rol alan TMO ve Türk özel sektörünün öncü kuruluşu TOBB bir araya gelerek, lisanslı depoculuk sistemine öncülük etmek amacıyla 26 Şubat 2010 tarihinde TMO-TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş.'yi kurmuşlardır.

Şirketimiz, 12.07.2011 tarihinde lisans alarak, Polatlı Şube Müdürlüğü'müzde ilk lisanslı depoculuk uygulamasına başlamıştır. Hububatta 2012 yılında Ahiboz ve Lüleburgaz'da şube açarak, üç şube müdürlüğü ile toplam 90 bin ton kapasiteye ulaşmıştır. Fındıkta ise 2012 yılında Ünye ve Düzce'de depolama üniteleri açılmış, ancak mudiler tarafından gerekli talep olmaması nedeniyle 2014 yılında kapatılmasına karar verilmiştir. Lisanslı depoculuğun tüm ülke sathında yaygınlaşması ve üretici, tüccar ile sanayici tarafından anlaşılması için şirketimiz tarafından faa-

Sisteme konu ürünler

Depolamaya uygun nitelikte olan, standardize edilebilen, temel ve işlenmiş tarım ürünleri, hububat, baklagiller, yağlı tohumlar, pamuk, fındık, zeytin, zeytinyağıdır.

> *Hububatta 2012 yılında Ahiboz ve Lüleburgaz'da şube açarak, üç şube müdürlüğü ile toplam 90 bin ton kapasiteye ulaştık.*

liyette bulunduğumuz şube müdürlükleri hinterlandında gerekli tanıtımlar (Tv ve radyo yayınları, gazete ilanları, toplantı ve broşür dağıtımı) yapılmıştır.

Dünyada ilk kez 1850'lerde uygulanmaya başlandı

İştirakinizin dünya ve Türkiye'deki konumundan bahsedebilir misiniz?

Lisanslı depoculuk sistemi dünyada ilk defa 1850'lerde ABD'de uygulanmaya başlamıştır. Ülkemizde ise 2005 yılında yayımlanan 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu ile lisanslı depoculuğun yasal çerçevesi belirlenmiş ve sektöre öncülük etmek adına şirketimiz kurulmuştur. Şirketimizin kuruluş amacı lisanslı depoculuk sistemiyle, ürünün, kendisine ve kalitesine güvence vererek ürünün fiziki dolaşımı yerine, değerli kağıt üzerinden elektronik ortamda ticaretinin yapılması, tarım ticaretinde değişimin başlangıç noktası olarak, sektöre öncülük etmektir.

İştirakinizden ağırlıklı olarak hangi sektörler yararlanıyor ve reel sektöre sağladığı en temel üç avantaj nedir?

Şirketimizden ağırlıklı olarak tarım ürünleri üreticileri, çiftçiler, tarım ürünleri ticareti yapan tüccarlar ve tarım ürünleri üretimi yapan sanayiciler yararlanıyorlar. Reel sektöre sağladığı avantajlar çok olmakla birlikte sistemin üreticiler açısından faydaları şöyledir: "Güvenli, sigortalı ve sağlıklı depo, ürün senedine karşılık bankalardan kredi kullanma imkanı, alım

Sistemin sanayiciler açısından faydaları

- Depo inşa maliyetinden kurtulma ve asli faaliyet konusuna yoğunlaşma,
- İstediği kalite ve evsaftaki ürünü elektronik ortamda, güvenilir şekilde temin etme,
- Ürün senetleri vasıtasıyla işletmelerin ürün ihtiyacını garanti altına alma,
- Ürün senedine karşılık bankalardan kredi kullanma imkanı,
- Elektronik ticarette büyük bir potansiyel yaratılması.
- Gelir ve kurumlar vergisinden muaftır. Ürün senetlerinin satışından doğan kazançlar 31.12.2018 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden muaftır,
- Borsadaki alım satım işlemleri KDV'den muaftır. Ürünün lisanslı depoya tesliminden sonra ürün senedinin borsada alınıp satılması % 1 KDV'den muaftır (Ürünlerin depodan çekilmesinde KDV uygulanmaktadır),
- Damga vergisinden muaftır. Mudiler ile lisanslı depo işletmesi arasında düzenlenen sözleşme ve ürün senetleri damga vergisinden muaftır.
- Ürününü lisanslı depoya teslim ederek ürün senedi alanların, ürünlerini depodan çekmeden yapacakları satışlardan % 2 zirai stopaj kesintisi yapılmamaktadır.

Lisanslı depoculuk sisteminin amaçları

1- Hasat dönemlerinde tarım ürünlerindeki arz yığılması nedeniyle oluşan fiyat düşüşlerinin önlenmesi ve piyasanın dengelenmesi,
2- Özellikle finansman sıkıntısı çeken küçük çiftçiler ile ürün sahiplerinin, lisanslı depolara verdikleri ürünleri karşılığında aldıkları ürün senetleri aracılığıyla bankalardan kredi ve finansman sağlamaları,
3- Tarım ürünleri ticaretinin herkesçe kabul gören standartları belirlenmiş ürünler üzerinden yapılması, kaliteli üretimin teşvik edilmesi, güvenli bir piyasanın oluşturulması,
4- Tarım ürünleri ticaretinin kayıt altına alınması,
5- Ülkemizde halihazırda uygulanmakta olan tarım reformunun başarılması ve tarım ürünleri ticaretinde özel sektör katılımının artırılması,
6- Üretimde ve fiyatlandırmada devlet müdahalelerinin asgariye indirilmesi, bu alana yönelik yapılan yüksek harcamalardan önemli tasarruf sağlanması, serbest piyasa ve fiyat oluşumunu bozan müdahalelerden uzaklaşılması,
7- Tarım ürünleri üreticileri açısından kolay pazarlanabilen, iyi muhafaza edilen ve nakliye masrafları en aza indirilmiş bir sistemle istikrarlı ve daha yüksek bir gelir seviyesi elde edilmesi,
8- Yatırımcılar için dövize, altına, hisse senedine, faize ve benzerlerine alternatif yeni bir yatırım aracı sağlanması,
9- Ürün ticareti ile uğraşan tacir ve sanayicilerimizce, kalitesi bilimsel kriterlere göre belirlenmiş ve fiyat istikrarı sağlanmış ürünlerin kolayca temini,
10- Tarım ürünlerinin, fizikî mal ve numune gösterilmesine ve teslimine gerek olmaksızın ürün senetleri veya elektronik ürün senetleri aracılığıyla ticaretinin yapılması,
11- Standardı belirlenmiş ürün ve lisanslı depo sistemiyle tarım ürünlerinde vadeli işlem ve opsiyon piyasalarına geçilmesi,
12- Ürün depolanması, bankacılık ve sigorta sektörü açısından yeni iş alanlarının oluşturulması,
13- Ülkemizin yakınında bulunduğu Orta Doğu, Balkanlar, Türkî Cumhuriyetler ve Asya coğrafyasındaki tarım ürünleri ticaretinde de önemli rol üstlenmesi ve pay sahibi olunması hedeflenmiştir.

Sistemde yer alan aktörler

Mudiler: Depolama hizmetleri için ürünü lisanslı depoya teslim edenler, (üreticiler) lisanslı depo işletmesince oluşturulan ürün senetlerini elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişiler.
Lisanslı depolar: Ürünlerin depolanması hizmetleri ile iştigal eden, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan lisans alan anonim şirketler.
Yetkili sınıflandırıcılar: Ürünleri analiz eden, ürünün nitelik ve özelliklerini belirleyen, standartlara uygun olarak sınıflandıran ve bu hususları belgelendiren, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan lisans alan gerçek ve tüzel kişiler.
Referans yetkili sınıflandırıcı: İtiraz üzerine ürünleri analiz eden, görev alanındaki yetkili sınıflandırıcıların kalibrasyon, uygunluk kontrol ve denetimini yürüten, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan lisans alan gerçek ve tüzel kişiler.
Ürün ihtisas borsası: Ürün, ürün senetleri ve alivre sözleşmelerin alım satımına aracılık eden, ulusal ve uluslar arası düzeyde faaliyet gösteren, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan lisans alan anonim şirketler.
Tazmin fonu: Lisanslı depo işletmesinin, kanunda ve mudiyle yapacağı sözleşmede öngörülen yükümlülüklerini yerine getirmemesinden dolayı ortaya çıkan zararları tazmin eden, tüzel kişiliği haiz kuruluş.

satım işlemleri, ürün senedi üzerinden yapılacağından nakliye giderlerinin azaltılması, ürün senedini rekabetin en fazla olduğu borsalarda satmak, ürününü, fiyatların en yüksek olduğunu düşündüğü dönemde satma imkanı, standartlara göre sınıf ve kalite tasnifi, ürün kalitesinin ve miktarının 24 ay süreyle taahhüt altına alınması, ürün senedi ile ticarette kolaylık, ürünlerini gerçek değerinden pazarlama imkanı ve vergi muafiyeti (zirai stopaj, KDV, Gelir ve Kurumlar Vergisi ile Damga Vergisi)."

Depoların kapasitelerinin artırılması gerekiyor

2016 ve geleceğe yönelik hedefleriniz ve projeleriniz nelerdir?

Hangi faktörler kuruluşunuza büyüme getirir?

Lisanslı depoculuk faaliyetlerinde bulunan depoların kapasitesinin artırılması gerekmektedir. Ayrıca lisanslı depoculuk faaliyetinde bulunan şirketlere ticaret yapma yetkisinin genişletilmesi, şirketimizce 2015 yılı içerisinde iki farklı lokasyonda depo kapasitemizin artırımı nedeniyle yeni depo yerleri araştırılmış, 2016 yılında öncelikle yeni depoların açılmasına yönelik çalışmamız devam edecektir. Ürün senetlerinin menkul kıymet gibi işlem görmesi, sistemin tasarrufçuyu da kapsayacak şekilde yaygınlaştırılması için gerekli düzenlenmelerinin yapılması, finans sektörünün sisteme daha aktif olarak katkı vermesi, Ürün İhtisas Borsası'nın kurulması sektörde ciddi büyüme sağlayacaktır.

Uluslararası çalışmalar göz önüne alındığında nasıl bir fark yaratmayı düşünüyorsunuz?

Uluslararası çalışmalar göz önüne alındığında sektörün öncü kuruluşu olan şirketimizin ülkemizde ticarete konu olan tarım ürünlerinin tamamında lisanslı depolar kurarak "tarımın geleceği" olan bu projenin yaygınlaşmasına katkı sağlamak olacaktır.

Şubeler

Polatlı Şube Müdürlüğü

Ankara İli Polatlı İlçesi, Üçpınar Köyü mevkiinde 27 bin 859 m2 arsa üzerine inşa edilen 40 bin ton kapasiteli çelik silo tesisinde, 8 adet 2 bin 500'er ton kapasiteli kuyu ve 16 adet bin 250'şer ton kapasiteli kuyular bulunmaktadır. Tüm sahalar betonlanmış, 2 adet 60'ar tonluk taşıt baskülü, laboratuar, araç park alanı, idari ve sosyal tesis binaları yer almaktadır. Çelik silo tesisi, iki tremilidir. 150 t/s kapasiteli olarak, iki farklı ürünü aynı anda farklı depolara alabilecek şekilde tesis edilmiştir. Her alım tremisinde iki adet minimum 30 ton kapasiteli bunker bulunmakta ve bunkerlerden her birinde 16*3 ebatlarında ve 60 ton kaldırma kapasiteli arkaya devrilmeli hidrolik kamyon kaldırıcı tesis edilmiştir. Minimum 60 ton kapasiteli 150 t/h olacak şekilde iki ayrı yükleme bunkeri tesis edilmiş olup, aynı anda iki bunkerden de farklı ürün yüklemesi yapılmaktadır. Söz konusu tesiste, silolardaki kontrol sistemi, üzerinde prosesin gösterildiği, kontrol ve takip edildiği bir VDU'yu (monitör) kullanan SCADA sistemi ile beraber programlanabilir mantıksal kontrol (PLC) sistemi bulunmaktadır. Hacimsel yükleme cihazı, balerin, elevatörler, yük asansörü, zincirli konveyörler, jet filtreli aspirasyon sistemi, basınçlı hava sistemi, yangın koruma sistemi, sıcaklık ölçme takip sistemi, silo içi elektronik kantar, 2 adet otomatik sonda, 2 adet protein cihazı, 2 adet tam elektronik 60'şar ton kapasiteli kantar, kapalı devre kameralı güvenlik sistemi ve aydınlatma sistemi yer almaktadır.

Ahiboz Şube

Ankara İli Gölbaşı İlçesi, Ahiboz Serpmeleri No:223'de mukim 30 bin m2 arsa üzerine inşa edilen 30 bin ton kapasiteli çelik silo tesisinde, 12 adet bin 250'şer ton kapasiteli kuyu ve 6 adet 2 bin 500 ton kapasiteli kuyular bulunmaktadır. Ayrıca 100 ton kapasiteli 5 adet paçal kuyu bulunmaktadır. Tesislerin tabanı tamamı beton zemin olup, gene aynı adreste bulunan 10 bin m2 arsa üzerinde de 2 adet 60 tonluk araba baskülü laboratuar, araç park alanı, idari ve sosyal tesis binaları yer almaktadır. Çelik silo tesisi, üç tiremilidir. 300 ton/saat alım, 150 ton/saat satım veya 300 ton/saat satım 150/ ton/saat alımı alacak şekilde tesis edilmiştir. Her alım tremisinde iki adet minimum 30 ton kapasiteli bunker bulunmakta ve bunkerlerden her birinde 16*3 ebatlarında ve 60 ton kaldırma kapasiteli arkaya devrilmeli hidrolik kamyon kaldırıcı tesis edilmiştir. Minimum 60 ton kapasiteli 150 t/h olacak şekilde iki ayrı yükleme bunkeri tesis edilmiş olup, aynı anda iki bunkerden de farklı ürün yüklemesi yapılmaktadır. Söz konusu tesiste, silolardaki kontrol sistemi, üzerinde prosesin gösterildiği, kontrol ve takip edildiği bir VDU'yu (monitör) kullanan SCADA sistemi ile beraber programlanabilir mantıksal kontrol (PLC) sistemi bulunmaktadır. Hacimsel yükleme cihazı, balerin, elevatörler, yük asansörü, zincirli konveyörler, jet filtreli aspirasyon sistemi, basınçlı hava sistemi, yangın koruma sistemi, sıcaklık ölçme takip sistemi, silo içi elektronik kantar, 2 adet otomatik sonda, 2 adet tam elektronik 60'şar ton kapasiteli kantar, kapalı devre kameralı güvenlik sistemi ve aydınlatma sistemi yer almaktadır.

Lüleburgaz Şube

Kırklareli İli Lüleburgaz Durak Mahallesi İnönü 1'nci Cadde No:1'de 20 bin 739,56 m2 arsa üzerine inşa edilen 20 bin ton kapasiteli çelik silo tesisinde, 4 adet 2 bin 500'er ton kapasiteli kuyu ve 8 adet bin 250'şer ton kapasiteli kuyular bulunmaktadır. Tüm sahalar betonlanmış, 2 adet 60'ar tonluk taşıt baskülü, laboratuar, araç park alanı, idari ve sosyal tesis ve malzeme deposu binaları yer almaktadır. Çelik silo tesisi, dört tremilidir. 100 t/s kapasiteli olarak, iki farklı ürünü aynı anda farklı depolara alabilecek şekilde tesis edilmiştir. Her alım tremisinde dört adet minimum 30 ton kapasiteli bunker bulunmakta ve bunkerlerden her birinde 60*6,30 ebatlarında ve 60 ton kaldırma kapasiteli arkaya devrilmeli 2 adet hidrolik kamyon kaldırıcı tesis edilmiştir. Minimum 60 ton kapasiteli 100 t/h olacak şekilde bir yükleme bunkeri tesis edilmiş olup, tek bunkerden ürün yüklemesi yapılmaktadır. Söz konusu tesiste, silolardaki kontrol sistemi, üzerinde prosesin gösterildiği, kontrol ve takip edildiği bir VDU'yu (monitör) kullanan SCADA sistemi ile beraber programlanabilir mantıksal kontrol (PLC) sistemi bulunmaktadır. Hacimsel yükleme cihazı, balerin, elevatörler, yük asansörü, zincirli konveyörler, jet filtreli aspirasyon sistemi, basınçlı hava sistemi, yangın koruma sistemi, sıcaklık ölçme takip sistemi, silo içi 2 adet elektronik kantar, 2 adet otomatik sonda,1 adet protein cihazı, 2 adet tam elektronik 60 şar ton kapasiteli kantar, kapalı devre kameralı güvenlik sistemi ve tesis etrafı aydınlatma sistemi yer almaktadır.